Behovsanalyse Samfunnsutvikling

Juni 2026

Føremål med behovsanalysar

Behovsanalysen skal gje eit samla, oppdatert og **strategisk kunnskapsgrunnlag** for planlegging av investeringar samfunnsutvikling fram mot 2040. Føremålet er å **sikra forsvarleg kapasitet** både på kort og lang sikt.

Analysen har hovudfokus på **bygg**, og ikkje organisering av tenester, og skal nyttast direkte inn i årssyklusen for Øygarden 2040 og arbeidet med økonomiplan og langsiktig investeringsplan.

Behovsanalysen for omfattar tre hovudområde:

- Behov for idrettsanlegg
- Behov for kulturbygg
- Behov for møteplassar for unge og eldre
- Behov innan eigedom og infrastruktur

OPPSUMMERING AV BEHOVSANALYSEN

Endra demografi

Færre barn og fleire eldre gir behov for meir fleksible og inkluderande anlegg

Vedlikehald

Betydeleg vedlikehalds- og rehabiliteringsbehov

Kulturbygg- og idrettsanlegg

Manglande kapasitet vekstområda (særleg Ågotnes og Straume)

Møteplassar

Behov for møteplassar i pressområda, særleg retta mot unge

Økonomi

Avgrensa handlingsrom gjer at vi må tenka nytt for å realisera tilbod

Kva driv behovet for idrettsanlegg, kulturbygg og møteplassar framover?

- Befolkningsendringar
- Overordna føringar
- Behov for å erstatta nokre av dagens bygg

Om lag 600 færre barn i skulealder i 2040

Folketalsutviklinga er viktig for korleis vi planlegg og brukar kultur- og idrettsanlegg i dag og framover. Fram mot 2040 er det venta at folketalet i Øygarden vil veksa med rundt 5 000 innbyggarar.

Samstundes skjer det ei demografisk endring: vi blir fleire eldre, medan talet på barn og unge går ned.

Andelen barn under 20 år er venta å falla frå 25 til 22 prosent, og talet i aldersgruppa 6–19 år kan bli redusert med om lag 600 personar. Utviklinga varierer geografisk, med noko vekst i barnetalet på Litle-Sotra.

Samla betyr dette at behovet for anlegg vil endra seg – frå volum til meir fleksibel og tilpassa bruk.

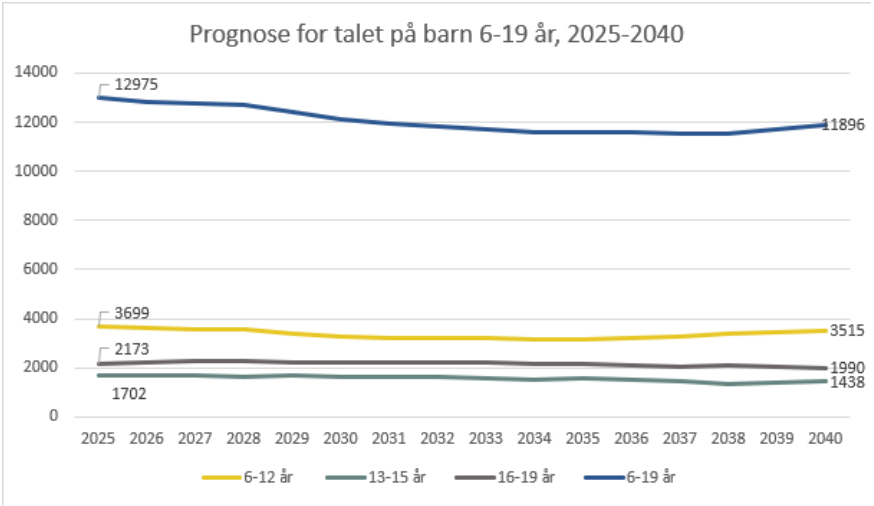

Overordna politiske føringar

Statleg anleggspolitikk

Fokus på anlegg i lokalmiljøet som stimulerer barn og unge til eigenorganisert aktivitet og sosiale møteplassar

Kommuneplanen 2022 – 2034

Sikra god livskvalitet. Størst mangfald av tilbod skal leggast til regionsenteret Straume og utvalde kommunedelsenter.

Strategisk plan 20237 - 2027

Satsing på uorganisert aktivitet, betre informasjonsflyt og optimal utnytting av eksisterande kommunale bygg

Framtidige behov idrettsanlegg

Dagens kapasitet

- Det er eit stort omfang av idrettsanlegg, men kapasiteten er ikkje jamt fordelt. Det er press på anlegga rundt regionsenteret, medan det er meir ledig kapasitet i nord og sør.
- Det er også ein nedgang i medlemskap i tradisjonelle idrettar, noko som skaper behov for stadar for meir uorganisert aktivitet.
- Det er 7 basseng i kommunen. To av dei sentrale i kommunen er stengd grunna utgått levetid.

Rehabiliteringsplan for kunstgrasbanar

Kunstgrasdekke har ein levetid på 10–12 år, og frå 2031 blir gummigranulat forbode som innfyll i tråd med nytt EU-regelverk.

Alle banane i Øygarden kommune er anten etablerte eller rehabiliterte i perioden 2017–2022, og vil difor ha behov for utskifting innan få år.

Dette gjer det naudsynt med ei planlagd og gradvis rehabilitering for å unngå store investeringstoppar. Det er 9 kunstgrasbanar. Rehabiliteringskostnaden for ei kunstgrasbane er om lag 15 mill. Totalt 135 mill.

Estimerte investeringsbehov kunstgrasbanar for perioden 2025–2039

Investering	Tidl. løyvd	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	Total invest.kost.
Toftøy id.a. –kunstgras 9a							14															14
Rongid. – kunstgras 11a					17																	17
Nesmyra st. – kunstgras 11a								15														15
Spildepollen id. –kunstgras 11a								15														15
Skålevik id. - kunstgras														15								15
Skålevik id. – kunstgras 7a														10								10
Ågotnes id. – kunstgras 11a							15															15
Ågotnes id. – kunstgras 9a										14												14
Ågotnes id. – kunstgras 7a										10												10
Totale invest.kostnadar				**17**		**29**		**30**		**24**				**25**								**125**

Investeringsbehov fleirbrukshallar

Dei 6 eksisterande fleirbrukshallane i Øygarden kommune har eit samla investeringsbehov på om lag 90 millionar kroner for å ta vare på verdien av bygningsmassen. Dette omfattar naudsynt vedlikehald, oppgraderingar og teknisk fornying for å sikre vidare drift, funksjonalitet og tryggleik

Estimerte investeringsbehov fleirbrukshaller for perioden 2025–2039

Investering	Tidl. løyvd	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	Total invest.kost.
Ågotneshallen (1999)						7			5				3									15
Bildøyhallen (1984)				5			10			3				3								21
Spildehallen (2019)								2								5						7
Sotra Arena (2014)											15											15
Hjeltefjorden Arena (2018)							3								6							9
Sundhallen (2000)					6				5						2							13
Totale invest.kostnadar				**5**	**6**	**7**	**13**	**2**	**10**	**3**	**15**		**3**	**3**	**8**	**5**						**80**

Interkommunalt svømmeanlegg Bildøy

- Moglegheitsstudie saman med Bergen Vest Svømmeklubb og Bergen kommune på Bildøy
- Behov for eit konkurranse- og opplæringsbasseng sentralt i kommunen
- Anslått investeringskostnad 50-75 mill. avhengig av andre bidragsytarar og finansieringsmodell
- Tidsaspekt 2033-2034

Brutto investeringsramme	250 MNOK
MVA	50 MNOK
Netto investeringsramme	200 MNOK
Tilskudd fra spillemidler	50 MNOK
Resterende investeringsramme	150 MNOK

Øvrige potensielle bidragsytere

- Bergen Vest Svømmeklubb
- Bergen kommune
- Øygarden kommune
- Sparebankstiftelser
- Næringsliv
- Private midler

Usikkerheit

- Med avgrensa kommunale midlar må ein satsa på samarbeid og alternative finansieringskjelder for å realisera eit slik svømmeanlegg.

- Bergen Vest Svømmeklubb kan hente ut spelemidlar og søkje eksterne tilskot. Samarbeid med næringslivet kan opne for nye løysingar der ein kombinerer samfunnsansvar med lokal utvikling.

Oppsummering av behov knytt til idrettsanlegg fram mot 2040

Analysane viser i grove trekk tre utfordringsbilete for Øygarden:

- Vedlikehaldsetterslep
- Rehabiliteringsbehov
- Behov for basseng sentralt i kommunen

Strategiske grep som ligg til grunn

1. **Betre utnytting** av eksisterande anlegg
2. **Utvikla nye anlegg** i pressområde, og legga til rette for sambruk av bygg.
3. **Tilpasse tilbodet** til endra aktivitetsmønstre og demografiske endringar.

Framtidig behov for kulturbygg

Dagens kapasitet kulturbygg- og anlegg

- Kommunale tilbod
  - Innbyggartorg og bibliotek (leigeavtalar)
  - Kulturskulen
  - FRI-huset med BUA
  - Kultursalen på rådhuset, Rong kulturhus
  - Gjenbruksløa, Fjordparken, Hengjo
- Museum og kulturmiljø
  - Kystmuseet, Nordsjøfartsmuseet, Fjell festning
- Kyrkjer, kyrkjestader og eldre gravstader
  - Kolerakyrkjegarder, gravplass Telavåg (Fredens bolig)
  - Hjelme gamle kyrkje
- Minnesmerke og kunstverk
  - 35 minnesmerke og 6 kunstverk

Estimert investeringsbehov kulturbygg 2026-2039

Investering	Tidl. løyvd	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	Total invest.kost.
Rongkulturhus						2									7							9
Hjeltefjorden Fjordparken							1									1						2
Kystmuseet				2				4			3				1							10
Hengjo - kystmuseet														2								2
Gjenbruksløa										1												1
Gjerde kulturminnegard				1								2										3
Totale invest.kostnadar				**3**	**0**	**2**	**1**	**4**	**0**	**1**	**3**	**2**	**0**	**2**	**8**	**1**						**27**

Strategiske grep som ligg til grunn

1. Styrka identiteten og den regionale rolla til Straume som funksjonsklynge for kultur.

2. Utvikling av skulane som kulturarena

Framtidig behov for møteplassar

Møteplassar – dagens kapasitet og framtidig behov

Dagens kapasitet

- Generelt for få møteplassar for både unge og eldre
- Størst mangel i vekstområda Straume og Ågotnes
- Eksisterande tilbod:
  - Frihuset (Ågotnes)
  - Innbyggartorg og bibliotek – sentrale møteplassar

Vurdering av behov

- Ungdom er mindre nøgde enn landssnittet (ungdata)
- For få og for lite varierte møteplassar

Konsekvens av manglande møteplassar

- Ungdom manglar eigna arenaer
- Kan gje redusert integrering, frivillig aktivitet og folkehelse

Strategiske grep som ligg til grunn

1. **Betre utnytting** av eksisterande anlegg
2. **Utvikle anlegg** i pressområde, og legge til rette for sambruk av bygg.
3. **Tilpasse tilbodet** til endra aktivitetsmønstre og demografiske endringar.
4. **Mobilisering av lokalsamfunn -** for å legga til rette for sosiale møteplassar, trivsel, fellesskap og betre livskvalitet

Total investeringsbehov kultur, idrett og fysisk aktivitet 2027 - 2039

Investering	Tidligare løyvd	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	Total invest.kost.
Kunsgrasbaner				17			29	30			24			25				**125**
Fleirbrukshallar			5	6	7	13	2	10	3	15		3	3	8				75
Interkommunal svømmehall									25	50								**75**
Ny kultursal			6	20	55	54												135
Kommunale kulturbygg			3		2	1	4		1	3	2		2	8	1			27
Årlege invest.kostnadar		**0**	**14**	**43**	**64**	**97**	**36**	**10**	**29**	**92**	**2**	**3**	**30**	**16**	**1**	**0**	**0**	**437**

Behov innan eigedom og infrastruktur

Samandrag

Veg, bruer og kaier
- Generelt tilfredsstillande standard, men vedlikehaldsetterslep
- Behov for ca. 11 mill. kr årleg for å sikre verdibevaring
- Budsjett ligg under tilrådd nivå på kort sikt
- Ca. 17 mill. Kr i investeringsbehov for bruer og kaier

Park og uteområde
- Fleire vegar, byrom og uteområde skal driftast
- Regulerte offentlige anlegg gir nye driftskostnader
- Manglande oppfølging kan svekka attraktivitet og livskvalitet i bustadområda

Eigedom
- Betydelig vedlikehaldsetterslep på bygg
- Aukande investeringsbehov på kort og lang sikt
- Estimert behov: ca. 560 mill. kr i perioden frem til 2041
- Tilrår ca. 35 mill. kr årleg for verdibevaring

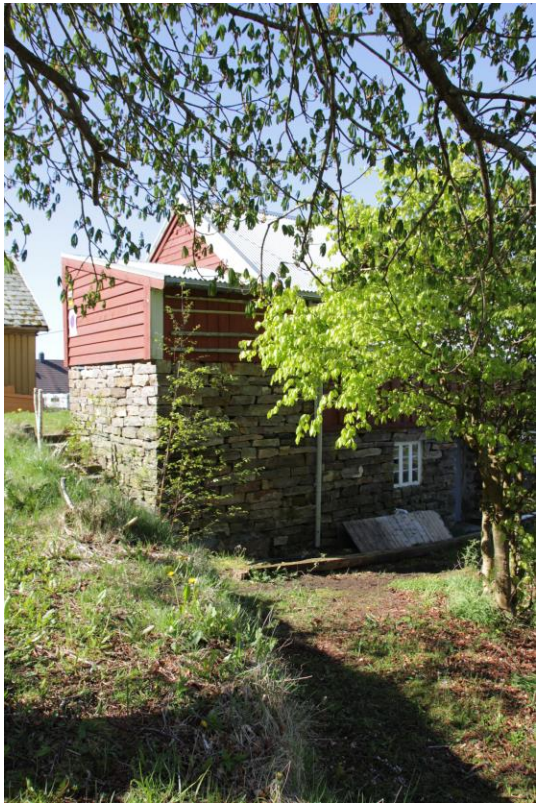

Gjerde kulturminnegard

Økonomisk analyse - vegforvalting

Nøkkeltal
- Ca. 200 km kommunal veg
- 15 bruer (307 meter)
- 35 kaier (8 042 m²)

Dagens situasjon
- Generelt tilfredsstillande standard, men vedlikehaldsetterslep
- Auka ansvar grunna utbygging og nye vegar

Budsjett vs. Behov
- Behov: ca. 39,5 mill. kr/år
- Budsjett 2026: ca. 27,5 mill. kr
- → Underskot på ca. 12 mill. kr årleg

Konsekvens
- Aukande vedlikehaldsetterslep
- Høgare kostnader på sikt
- Redusert handlingsrom for nye investeringar

Investeringsbehov
- Veg:
  - ca. 11 mill. kr/år (nødvendig for verdibevaring)
- Bruer:
  - 3 med kritisk tilstand
  - behov: ca. 11,5 mill. kr
- Kaier:
  - 18 med kritisk tilstand
  - ca. 5,5 mill. kr

Behov framover
- Auke løyving til drift og vedlikehald
- Sjå drift og investering i samanheng
- Jamleg oppdatering av hovudplan veg

Økonomisk analyse – park- og uteområde

Dagens situasjon
- Vekst, særleg i regionsenteret
- Kommunen overtar fleire byrom, gater og parkar
- Uteområde er sentrale for attraktivitet og livskvalitet

Auka ansvar
- Nye område gir varig drift- og vedlikehaldsansvar
- Kommunen har overtatt / skal overta m.a.:
    - Løa/Sartor, Grønamyrsplassen, Sotra Plassen
    - Nygata, Grønamyrsvegen, Stovevatnet, Straumssundet

Auka driftskostnader
- Drift omfattar:
    - reinhald, avfall
    - skjøtsel av grønt
    - teknisk vedlikehald
- Estimert kostnad Straume: **ca. 1,47 mill. kr/år**

Utfordring
- Kostnader aukar i takt med utbygging
- Manglande vedlikehald vil:
    - svekke attraktivitet
    - gi dårlegare bumiljø
- Press på kommunale driftsbudsjett

Strategiske spørsmål
- Korleis skape liv og aktivitet i sentrum?
- Korleis sikre gode byrom og grøne strukturar?
- Korleis handtere auka driftskostnader?

Behov framover
- Planleggje drift samtidig med utbygging
- Prioritere kvalitet og verdibevaring
- Sikre berekraftig nivå på drift
- Sjå areal, utvikling og økonomi i samanheng

Tilstandsvurdering bygningar - investeringsbehov

Dagens situasjon
- Systematisk kartlegging sidan 2023
- 15 eigedommar vurdert (hovudsakleg skular)
- 40-årsanalyse gir grunnlag for langsiktig planlegging

Kritiske behov (1–2 år)
- Brannsikkerheit og HMS
- Skadar med risiko for rask forverring
- Utsett vedlikehald gir høgare kostnader
- Behov: ca. 140 mill. kr

Vedlikehald (3–5 år)
- Tiltak kan planleggjast og fasast inn
- Risiko for å bli akutte dersom dei ikkje blir gjennomført
- Behov: ca. 260 mill. kr

Langsiktige tiltak (6–10 år)
- Kan samordnast med større rehabilitering
- Viktig for effektiv ressursbruk
- Behov: ca. 160 mill. kr

Samla investeringsbehov
- Ca. 560 mill. kr totalt (inkl. tilleggskostnader)
- Tilstandskartlagt 24 bygg → vil auke vidare

Konsekvens
- Auka vedlikehaldsetterslep
- Risiko for dårlegare tryggleik og kvalitet
- Meirkostnader ved utsett vedlikehald

Behov framover
- Prioritere verdibevaring av bygg
- Fase investeringar over tid (kort–lang sikt)
- Sjå vedlikehald og nybygg i samanheng

Andre investeringsbehov

Kultursal i ny VGS

- Samarbeid med Vestland fylkeskommune om ny vgs
- Avsatt ramme: 135 mill.
- Viktig for utvikling av Straume som regionsenter

Branndepot nord

- Dagens løysing er mellombels og spreidd
- Behov for permanent løysing
- Vidare utgreiing vil avklare løysing

Oppsummert behov Samfunnsutvikling

Investering	Tidligare løyvd	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	Total invest.kost.
Adm.bygg Solsio		67																67
Kultursal i samband med ny VGS på Stovevatnet			6	20	55	54												135
Interkommunal svømmehall									25	50								75
Kunstgressbanar, granulat				17		29	30			24			25					125
Fleirbrukshallar			5	6	7	13	2	10	3	15		3	3	8				75
Kommunale kulturbygg			3		2	1	4		1	3	2		2	8	1			27
Hastetiltak vedlikehald		12	30	30	30	30	30	30	30	30	30							282
Veg, kai og bru		8	14	14	16	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	184
Vedlikeholdsetterslep		35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	560
Årlege invest.kostnadar		**122**	**93**	**122**	**145**	**173**	**112**	**86**	**105**	**168**	**78**	**49**	**76**	**62**	**47**	**46**	**46**	**1 530**